

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Αθήνα, 12 Οκτωβρίου 2015

Συνεργασία μεταξύ γονέων, μαθητών και εκπαιδευτικών για την αντιμετώπιση φαινομένων σχολικού εκφοβισμού συνιστά ο Συνήγορος του Παιδιού

Με αφορμή την έναρξη της σχολικής χρονιάς 2015-16, ο Συνήγορος του Πολίτη, με την ιδιότητά του ως Συνήγορος του Παιδιού, [επισημαίνει εκ νέου](#) ότι το φαινόμενο της σχολικής βίας και του εκφοβισμού ανάμεσα σε μαθητές απαιτεί ειδική παιδαγωγική αντιμετώπιση. Ωστόσο επιβαρύνεται από τις δημόσιες, συχνά υπερβολικές αναφορές, που προξενούν ανησυχία στους γονείς και τους ωθούν να προσφεύγουν σε ποινικούς ή άλλους ελεγκτικούς μηχανισμούς.

Εκτός από την πλειάδα υποθέσεων για τις οποίες ενημερώθηκε κατά τις επισκέψεις του στα σχολεία, από κλήσεις στην τηλεφωνική του γραμμή και από μηνύματα που έλαβε μέσω της ιστοσελίδας για παιδιά [«Ρωτάω το Συνήγορο»](#), στο πρώτο εξάμηνο του 2015 η Αρχή δέχθηκε 31 αναφορές γονέων και εκπαιδευτικών για θέματα που εντάσσονται στη γενική κατηγορία του σχολικού εκφοβισμού. Από αυτές, 21 αφορούσαν την πρωτοβάθμια και 10 τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Στο πλαίσιο του διαμεσολαβητικού του ρόλου, ο Συνήγορος επικοινωνήσε με τους γονείς και, όπου έκρινε ότι υπήρχε πεδίο παρέμβασης, επικοινωνήσε με τους εκπαιδευτικούς, ενώ σε 14 περιπτώσεις επισκέφτηκε και τα σχολεία, σε ορισμένα από τα οποία συζήτησε και με ομάδες μαθητών. Σε 3 περιπτώσεις οι αναφερόμενοι γονείς είχαν απευθυνθεί και στην αστυνομία ή την εισαγγελική αρχή. Σε κάποιες υποθέσεις τα σχολεία ενεργοποιήθηκαν κυρίως μετά τις καταγγελίες των γονέων. Στις περισσότερες περιπτώσεις όμως ο Συνήγορος διαπίστωσε ότι τα σχολεία είχαν καταβάλει προσπάθειες (σε 16 περιπτώσεις είχε ήδη επισκεφτεί το σχολείο σχολικός σύμβουλος), ενώ οι γονείς είχαν υπερβολικό άγχος και έλλειψη εμπιστοσύνης προς τους εκπαιδευτικούς για τη διαχείριση του θέματος.

Σε αρκετές περιπτώσεις, οι γονείς αντί να εξαντλήσουν τις προσπάθειες συμπαράστασης και υποστήριξης των παιδιών τους, που πιθανώς υφίσταντο επιθετικές – προσβλητικές συμπεριφορές από συμμαθητές τους, ή να ζητήσουν τη συνεργασία των εκπαιδευτικών και άλλων αρμόδιων παραγόντων της σχολικής κοινότητας για την επίλυση των προβλημάτων, στράφηκαν με διάφορους τρόπους κατά της διοίκησης του σχολείου, κατά εκπαιδευτικών, άλλων γονέων ή ακόμη και κατά των ίδιων των παιδιών που αναφέρονταν ως θύτες (πχ προσέφυγαν στη δικαιοσύνη, ζήτησαν άμεσα τον πειθαρχικό έλεγχο εκπαιδευτικών ή την απομάκρυνση μαθητών από το σχολείο τους κ.α). Στην ανησυχία των γονέων συνέβαλε και η έλλειψη ψυχολόγων και κοινωνικών λειτουργών στα σχολεία, που θα μπορούσαν να βοηθήσουν την καλύτερη διαχείριση εντάσεων, επιθετικών συμπεριφορών και πιθανών προβλημάτων στις οικογένειες των μαθητών.

Σε αρκετές υποθέσεις ο Συνήγορος έκανε συστάσεις και παρακολούθησε συστηματικά την εφαρμογή των προτεινόμενων παρεμβάσεων, όντας σε συνεχή επικοινωνία με τους εκπαιδευτικούς, ενώ στο ένα τρίτο αυτών έκρινε σκόπιμο να παρακολουθήσει την εξέλιξη τους και κατά τη νέα σχολική χρονιά. Ενδεικτική παρέμβαση της Αρχής σε περιστατικό σχολικού εκφοβισμού μπορείτε να δείτε στη [Σύνοψη Διαμεσολάβησης](#).

Με βάση την εμπειρία του από το σύνολο των υποθέσεων που έχει διερευνήσει, τη συνεργασία του με εκπαιδευτικούς, την ακρόαση των απόψεων των μαθητών και την επικοινωνία του με γονείς, για την πρόληψη και την αντιμετώπιση του σχολικού εκφοβισμού ο Συνήγορος προτείνει:

- διαρκή συνεργασία γονέων, μαθητών και εκπαιδευτικών
- συνεργασία του σχολείου με υπηρεσίες της κοινότητας και εξειδικευμένους επαγγελματίες ψυχικής υγείας
- συστηματική επιμόρφωση ευαισθητοποίηση και υποστήριξη των εκπαιδευτικών για την ορθή αναγνώριση και διαχείριση τέτοιων περιστατικών
- προώθηση της ενεργής συμμετοχής των μαθητών στη σχολική ζωή, στην επεξεργασία και εφαρμογή κοινά αποδεκτών σχολικών κανόνων και στην ειρηνική επίλυση των συγκρούσεων
- προώθηση μεθόδων διαμεσολαβητικής παρέμβασης και συμμετοχικών δραστηριοτήτων, ώστε να καλλιεργηθεί στην τάξη, στο σχολείο και γενικότερα στη ζωή των παιδιών κλίμα αλληλοκατανόησης, αλληλοσεβασμού, συμφιλίωσης, αποδοχής του διαφορετικού και κοινής δέσμευσης για αποφυγή κάθε μορφής βίας, διακρίσεων και παραβιάσεων δικαιωμάτων
- δράσεις ευαισθητοποίησης και βιωματικής εκπαίδευσης σχετικά με την προάσπιση και τον σεβασμό και των δικαιωμάτων, τη βία και τον σχολικό εκφοβισμό
- πρωτοβουλίες ώστε οι σύγχρονες μορφές εκφοβισμού, όπως ο ηλεκτρονικός εκφοβισμός (cyber-bullying), να τύχουν συστηματικής και αποτελεσματικής αντιμετώπισης, προκρίνοντας την ενημέρωση, τον διάλογο και την παιδαγωγική τους διαχείριση.

Τέλος, ο Συνήγορος του Πολίτη διευκρινίζει ότι με τον πρόσφατο νόμο 4322/2015 δεν ποινικοποιήθηκε γενικά ο σχολικός εκφοβισμός, όπως εσφαλμένα έσπευσαν ορισμένα μέσα ενημέρωσης να αναφέρουν. Το άρθρο 8 του εν λόγω νόμου (το οποίο αντικατέστησε τη σχετική διάταξη του Ποινικού Κώδικα με τίτλο «Πρόκληση βλάβης με συνεχή σκληρή συμπεριφορά», στην οποία μπορεί να ενταχθεί και ο σχολικός εκφοβισμός), αναφέρει μεταξύ άλλων ότι *«Αν η πράξη τελείται μεταξύ ανηλίκων δεν τιμωρείται εκτός αν η μεταξύ τους διαφορά ηλικίας είναι μεγαλύτερη από τρία (3) έτη, οπότε επιβάλλονται μόνο αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα»*. Επομένως, σε συνδυασμό με την υφιστάμενη λοιπή νομοθεσία, εξακολουθεί να απαιτείται παιδαγωγική αντιμετώπιση του θέματος σε όλες τις περιπτώσεις, ενώ για εκείνες στις οποίες οι εμπλεκόμενοι ανήλικοι έχουν μεταξύ τους διαφορά ηλικίας μεγαλύτερη των τριών ετών, ή όταν διαπράττονται άλλα ποινικά αδικήματα, μπορούν να επιβληθούν από τη δικαιοσύνη επιπλέον τα προβλεπόμενα αναμορφωτικά μέτρα.

Οι παρεμβάσεις και οι προτάσεις του Συνηγόρου σχετικά με βία στο σχολείο αναρτώνται στην ειδική σελίδα του ιστοχώρου του www.0-18.gr/gia-megaloyis/bia-sto-scholeio.

Για περισσότερες πληροφορίες απευθυνθείτε στο:
Τμήμα Επικοινωνίας
Παραγυιός Πέτρος τηλ. 2131306625